

A proletár nemzetköziség ünnepe a világon — Brezsnyev beszélt a moszkvai ünnepségen

Látványos seregszemlével ünnepelte Budapest népe május elsejét

Május elsejét ünnepelték tegnap az egész világon, a Föld csaknem minden országában. Örömmel közölhetjük ezt a hírt, hiszen a nemzetközi munkásszolidaritás 1890 óta ünnepelt napjának pirosbetűs rangja évről évre emelkedik és — ha nem tűnne sokszor hangzatosított közhelynek — az idei május elsejéről is megállapíthatnánk: nagyobb, szebb ünnep volt mint eddig bármikor.

Es ez nemcsak az évszázadunkban született szocialista világrendszer országaira vonatkozik. Május elseje — immár 80 esztendeje — munkásünnep. E tavaszi ünnep „gazdája” a munkásosztály, amelynek tekintélye és történelmet alakító, társadalmat formáló szerepe mind ismertebb és elismertebb az egész világon. Ezért volt nagy nap a tegnapi, a kapitalista világban és a fejlődés útjára lépett országokban, csakúgy, mint Moszkvában, Varsóban, Hanoiban, Berlinben, Prágában, Szófiában, Bukarestben, Belgrádban és hazánk fővárosában, vidéken, mindenütt.

Ünnepeltek a világ dolgozói, munkásai, ám az idei május elseje jellege, demonstratív mondanivalója nem lehetett világszerte egyforma. A szocialista országok felszabadult, vidám munkásünnepével egyidőben számos ország dolgozói csak titokban, vagy rendőri készültségekkel farkasszemet nézve, harcossalánssal ünnepelheték május elsejét, békét és alapvető emberi jogokat követelve. Rájuk is gondoltunk e szép napon, amikor a jelszavak és csillogó transzparensek nemcsak az alkotó és felszabadult munka örömet, hanem a világ még elnyomott dolgozóinak gondjait, követeléseit is hirdették. És így volt szép ez az ünnep, a jelent megbecsülő és a jövőt tervező gondolatok, a 25 éve szabad hazánk örömeinek kifejezésével, az egy évszázaddal ezelőtt született Lenin valóra vált és megvalósításra váró eszméinek hirdetésével. A nemzetközi munkásosztály harcoss, szép ünnepe mindezért lett hazánkban is emlékezetes esemény, amelynek részleteiről az alábbiakban számolunk be.

Zenés ébresztő a fővárosban

Reggel pattogó indulók hangjára ébredtek a különböző városrészek lakói; májust köszöntő dalok áradtak a hangszórókból, számos kerületben a közlegő seregszemle nyitányaként zenekarok járták a főútvonalakat. Nyolc óra után néhány perccel már kisebb népvándorlás képét mutatta a Boráros tér, a Móricz Szigmond körter, a Moszkva tér és a többi közlekedési csomópont. Ünneplőbe öltözött férfiak és nők, fiatalok és idősebbek érkeztek a felvonulók gyülekező helyeire.

Május 1. tiszteletére ünnepi köntöst öltött a Felvonulási tér. Az ótágú csillaggal ékesített díszemlényen árbocán hatalmas vörös zászlót lengetett a szél, a Gorkij fasor torkolatában Marx, Engels és Lenin nagyméretű arcképet helyeztek el, az építők szakszervezetének székházát a szocialista országok zászláival díszítették. A teret övező tribünöket a munkásmozgalom veteránjai, kiváló dolgozók népesítették be. Soraikban ott voltak a különböző országok szakszervezeti delegátusai, akik azért érkeztek hazánkba, hogy tanú, részesei legyenek a főváros május elseji seregszemléjének.

A Gorkij fasor torkolatában felsorakozott, egyesített munkáskórus hangversenye közben háromnegyed tízkor foglalták el helyüket a díszemlényen a párt és a kormány vezetői.

A dísztribünön foglalt helyet Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, Losonczy Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Fock Jenő, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, Apró Antal, Biszku Béla, Fehér Lajos, Gáspár Sándor, Kállai Gyula, Nemes Dezso, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, Ilku Pál művelődésügyi miniszter és Németh Károly, az MSZMP budapesti bizottságának első titkára, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagjai, Brutyó János, az MSZMP Központi Ellenőrző Bizottságának elnöke, Sarlós István, a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke, Bencsik István, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának főtíkára, dr. Horváth István, a KISZ központi bizottságának első titkára, Erdei Lászlóné, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke, dr. Beckl Sándor, a Magyar Testnevelési és Sport Szövetség elnöke; továbbá a munkásmozgalom több veterán harcosa, politikai és társadalmi életünk számos ismert személyisége, köztük Uitz Béla, a Szovjetunióból hazatért magyar festőművész. A díszemlényről nézte végig a felvonulást Gus Hall, az Amerikai Egyesült Államok Kommunista Pártjának főtíkára.

Pontban tíz órakor egyenruhába öltözött, vörös nyakkendő s úttörők szárai rajzolták az ünnepi köntösbe öltözött Felvonulási tere, s vörös szegfűkkel, virág-

csokokkal köszöntötték a díszemlényen helyet foglaló párt- és állami vezetőket, a dísztribünöket megtöltő külföldi vendégeket. Ezután fanfárok hangja töltötte meg a teret, jelt adva a május elseji felvonulás ünnepélyes nyitányához.

Impozáns látványt nyújtott a tömegdemonstráció nyitóképe: ember nagyságú betűk formáltak ki az „Eljen május 1.” jelmondatot, amelyet a munkásörök díszegysége emelt magasba.

Párt- és állami vezetők a tömeg élén

A sor bal szélén az „egyes”-t négy munkásör vitte, valamennyien a KGM Tervező Intézet dolgozói. A részleg parancsnoka, Kovács Ottó, kilenczeres szocialista brigádvezetője, a kohászat kiváló dolgozója. Másik két társa, Máté György és Valló Imre, ötszörös szocialista brigád tagjai és négyszeres kiváló dolgozók. A „brigád” negyedik tagja, Sarlós János, nemrég szerelt le, alig néhány hónapja dolgozik.

Nyomukban 350 ifjúkommunista vörös zászlók erdejét lengette, majd élőkép tűnt fel a téren: hatalmas forgó kockákból váltakoztatva a költő sorait: „Lenin élt, Lenin él, Lenin élni fog”. A centenárius — Lenin születésének 100. évfordulója — évszámait idézte az 1870-1970-es felirat. A munkás-nemzetköziség szimbólumaként „gördült” a menetben az a hatalmas földgömb, amely körül — a világűr meghódítását szimbolizálva — stilizált szputnyik száguldott a légben.

Transzparensek, színes feliratok hirdették: „Fogjunk össze a biztonságért, Európa biztonságáért!”. A felvonulás több száz ezres tömege harsány kiáltással éljenzete a vietnami néppel vállalt nemzetközi szolidaritást, és a szabadságküzdelmet vívó arab népeket.

Huszonöt esztendő építőmunkájának lenyűgöző eredményeit és sikereit elevenítették meg a felvonulók. A negyedszázados utat nemzetiszínű és vörös szalagokkal övezett 25-ös szám szimbolizálta. A fehéren világító szám mögött sorakoztak a Metró egyenruhás dolgozói. Mögöttük „haladt” a téren a Magyar Népköztársaság óriási címere kék overállba öltözött szakmunkástanulók három rajzával, akik kalapácsokat, sarlókat és töltőtollakat emeltek jelképesen a magasba. Ifjúgárdisták katonás rendben menetelő osztaga érkezett ezután a díszemlény elé. Mögöttük a holnap nemzedéke, az úttörők serege menetelt. Osztatlan tetszéssel fogadta a közönség az egykori Leninpáncélautó mását, amelyet a csepeliek építettek. A páncélautó a XVIII. kerületi,

Vörös Hadsereg úti általános iskola egyenruhás úttörői vették körül. A gyerekek a VII. b. osztály tanulói, a „KRESZ őr” tagjai. Ez magyarázza egyrészt katonás felvonulási rendjüket, másrészt díszes formaruhájukat.

Még látni lehetett a felvonulásnak a Hősök tere felé haladó zászlóerdejét, amikor — rövid szünet után — megindult a főváros népének ezerszínű menete. A tömeg élén párt- és állami vezetők, miniszterek, társadalmi szervek vezetői, a termelőmunka, a tudomány és a mű-

vészetek kiemelkedő képviselői haladtak. A kerületek csoportjai közül elsőként a VIII. kerület képviselői tüntek fel.

A Minisztertanács és a SZOT vándorzászlájával kitüntetett termelőkollektívák munkájuk, termékeik szimbólumait emelték magasba. Nagy taps köszöntötte az Egyesült Izzó, az Orion, a Fővárosi Gázművek dolgozóit, azután a sörgyáriakat, a Habszberggyár színes kelmébe öltözött küldötteit. Öletesség, változatos-ság jellemezte a május elsejét ünneplők áradatát.

Kádár János nyilatkozata

Kádár János a budapesti dolgozók felvonulásáról a következő nyilatkozatot adta:

— A májusi seregszemlében — amely szemmel láthatóan az idén is szép és lelkes hangulatú ünnepség — mindig van valami állandó és egyben új vonás is. Szép hagyomány benne a munkásosztálynak immár nyolc évtizede megnyilvánuló nemzetközi szolidaritása, új vonását pedig az adott esztendő újabb és újabb eseményei jelentik. Idei május elsején például szorosban kapcsolódik hazánk felszabadulásának 25., és Lenin születésének 100. évfordulója, továbbá mindahhoz, ami ezekkel a jubileumokkal összefügg.

— Szolidaritásunk, amely e lelkes tömegfelvonuláson kifejezésre jut, szintén kétoldalú. Pártunk, öntudatos munkásosztályunk, egész dolgozó népünk együttérez a szocialista országok népeivel, a nemzetközi munkásosztállyal, a szabadságukért küzdőkkel, bárhol is éljenek a világon. S érvényes ez fordítva is: a világ minden haladó embere szolidáris népünkkel, velünk érez és lelkesedik, sikert kíván nekünk. Ez minden nemzetközi találkozáson — így legutóbb a moszkvai jubiláris Lenin-ünnepségen is — igen meggyőzően nyilvánult meg, s ez nagy erőforrás számunkra.

Negyedszázad eredményei a felvonuláson

A tribünök közönsége élénk figyelemmel követte a felvonulókat. Mindenkinek akadt a menetelők között ismerőse. Amikor a Magyar Háj- és Darugár küldöttsége elvonult az emelvények előtt, népes család integetett nekik. Horváth István és családja ugyanis Miskolcra jött megnézni a seregszemlét.

Már hetekkel ezelőtt írtam a sógoromnak, aki itt vonult el a hajógyáriakkal, hogy szerezzen számunkra meghívót — mondja Horváth István. — Utoljára 1945-ben láttam a fővárost május elsején.

Ezerszínű tarka forgatag hullámozott a téren. Vörös, piros-fehér-zöld és kék lobogók, szalagos májuskák, léggömbök, kendők varázsolták a szivárvány minden színét a nézők elé. Percnyi szünet nélkül áramlott a felvonulók színes serege, a ki-

sebb csoportok előtt táblák jeleztek, hogy melyik üzem, gyár vagy vállalat küldte el májust ünnepelő képviselőit. A VBKM 8-as számú Világítástechnikai Gyárának élüzem címmel büszkélkedő kollektíváját színes ruhákba öltözött lányok serege követte.

A felvonulókat ezer tagú vegyes munkáskórus éneke üdvözölte. Az énekesek között ott állt Toldi Ferenc bácsi, a legöregebb dalosok egyike is, aki negyvenhat esztendeje szervezett dolgozó és 1925 óta énekel a munkáskórusban.

Ötletesek, színesek voltak a gyárak bemutatkozó makettjei, feldíszített gépkocsijai. A Budapesti Finomkötőtárgyár menetének első három sorában izléses,

(Folytatása a 2. oldalon)

Nixon elnök rádió- és tv-beszédben közölte:

Amerikai csapatok harcolnak Kambodzsában

Kis Csaba, az MTI washingtoni tudósítója jelenti:

Nixon elnök bejelentette: az amerikai csapatok közvetlen hadműveletet indítottak Kambodzsában, egyúttal dél-vietnami egységekkel együtt más támadó akciókat is végrehajtanak Kambodzsza területén. Az elnök ugyanakkor azt is közölte, hogy „korlátozott mértékben” teljesítik a Phnom Penh-i rezsim fegyverszállítási kérését. Nixon szerint a hadműveletek célja az, hogy „kifüstöljék” az állítólagos „észak-vietnami és Vietcong menedékhelyeket” a dél-vietnami-kambodzsai határ mentén. Az elnök által bejelentett

hadművelet, amely nagyjából Nixon csü-törtök este elhangzott beszédével egyidőben indult meg az amerikai haderő alakulatának tömeges bevetésével, állítólag „a dél-vietnami hadműveleteket irányító főhadiszállás ellen” irányul.

Nixon ezzel a lépéssel teljesítette az amerikai katonai vezetés több éves követelését. A tábornoki kar egy része még 1966-ban javasolta, hogy a dél-vietnami hadműveleteket terjesszék ki kambodzsai területre is, de ezt annak idején Johnson elnök elutasította.

(Folytatása az 5. oldalon)

Budapest népe ünnepli május elsejét

(Folytatás az 1. oldalról)

kötött nadrágszörműbe öltözött fiatal lányok vonultak fel. Ruhájuk szabása teljesen egyforma volt, csak az egyes sorokban menetekelők kosztümjének színei különböztek. A tőlük nem messze haladó kalapgyári asszonyok divatos piros és szürke kalapokat, a férfiak egyformán zöld fejedőket viseltek.

A legtöbb üzem, vállalat magával hozta termékeinek kicsinyített mását, s minden csoportban táblákkal, grafikonokkal adtak számot az építómunkában, a gazdasági reform megvalósításában elért eredményeiről. Az építővállalatok egyike-másika arról is tudósított felirataival, hogy milyen részt vállalt a 15 éves lakásprogram valóra váltásából. Zászlók, táblák mindenütt, rajtuk a feliratok: *Éljen és virágozzék szeretett hazánk, a Magyar Népköztársaság, Éljen az MSZMP, Éljen a leninizmus, korunk marxizmusa!* Tapsköszöntötte a tribünről a Hungarocamion Vállalat ötletes „menetdíszét”: munkába állította egyik nagyméretű gépkocsiját, amelyen körben forgó Európa-térképen fel-felvillanó huszonhárom lámpa jelezte a magyar cég kocsijainak végállomásait.

A vendégek tribünjén foglalt helyet F. E. Pahalsuk ellentengernagy, a fekete-tengeri flotta folyami hajórajának parancsnoka, aki a következőket mondotta:

— Most járunk először az önkéntes hazájában. Egységünket Budapest népe két felejthetetlen élménnyel ajándékozta meg. Az egyikben megérkezésünk alkalomával volt részünk, amikor is az eső lenére sok százan vártak ránk a Duna partján, hogy fogadják hajóinkat. A má-

sik nagy élményt ez a felvonulás jelenti számunkra. Szép, imponáló demonstrációja ez a budapestieknek. A dekorációk híven tükrözik a szorgalmas magyar nép munkáját, a Magyar Népköztársaság 25 éves fejlődését, a szovjet és a magyar nép megbonthatatlan barátságát. Szeretném megragadni az alkalmat, hogy a Magyar Hírlap hasábjain megköszönjem a budapestieknek, magyar testvéreinknek a szíves fogadtatást és a vendéglátást.

A felvonulást megtekintette Afrika, Latin-Amerika és Ázsia 32 országának szakszervezetei küldöttsége is. *Clement Nadjibet* a Csád Köztársaságból érkezett Budapestre.

— Most járok először Európában — mondta. — Lenyűgöző a felvonulás szervezettsége.

Csaknem egy óra volt már, amikor rövid időre elcsendesedett a hatalmas tér, s következett a májusi seregszemle leglátványosabb tömegjelenete, a zárókép. Indulók dallamára több ezer, színes melegítőbe öltözött ifjú sorakozott fel a díszmelvény előtt, s szabadgyakorlatokat mutatott be. Soraik közé később stilizált virágokat, labdákat tartó lányok futottak be, majd szinte színpadot alkotva, a Gorkij fasor torkolatából befutó népi táncosoknak, négyzetben fogtak körül a dísztribün előtti teret. Négy nagy májusfa szalagbokra takarta a kalocsai gyermektáncosokat, akik együtt ropták a szépen koreografált táncot a hozzájuk csatlakozó, orosz népi viseletbe öltözött fiatalokkal. A tér közepén vörös zászlóerdő lengett, majd fehér melegítő fiatalok élő betűkkel formálták a jelszót: „Tovább a lenini úton!”

Zenés őrsváltás az állami zászlónál

Pénteken délben zenés őrsváltás volt a Parlament előtt, a május elseje tiszteletére felvont állami zászlónál. Sok száz érdeklődő nézte végig a váltásról távozó és az érkező őrsváltás tiszteletadását.

sát, az őrpáncsnokok jelentését, majd az új őrsváltás felállítását. A látványos katonai akaszt követően a honvédszenekar térzenével szórakoztatta az ünnepi eseményre egybegyűlteket.

Körülnéztünk a fővárosban

Napfényes májusi délután volt

Május évezredek óta a szerelem, a tavasz, a jókedv hónapja. S bár a meteorológusok borongós, hideg időt jósoltak, délutánra mégis kisütött a nap, és a tavasz érezhetően ott lebegett a város felett.

A Naphegy oldalán, a Sánc utca melletti téren vidám zene szólt, és inycsiklandó illatok csalogatták az arra járókat: ez volt a Dél-budai Vendéglátóipari Vállalat és a Tatabányai Társulat majálisa. Volt itt minden: körhinta, céllövölde, ajándékpavilonok, sporthalászat körvasút, de igazi vásári hangulattal a Városmajorban találkoztunk. Tegnap nyílt meg itt — a többi fővárosi filmszínházhoz hasonlóan — a kertmozi és Mopresszó. Hosszú sor várakozott a pénztárnál: este az „Utazás a Nap tülös oldalára” című fantasztikus angol filmet vetítették. Szomszédságában, a park játéklklubjában idősek és fiatalok ismerkedtek az újonnan felszerelt kuglipályával, sakk-, kártya- és dominóasztalokkal. A helyi lokálpatriotizmusnak megfelelően már ki is írták egy táblára: „Sakkvilágbajnokság”.

Nagyret, Ifjúsági Park...

Az öreg fák övezte teret teljesen ellepték a „búcsúrok” bódéi: mézeskalácsárusok, fakalások, művirágosok; a legkülönbözőbb műanyag játékok, kinek-kinek ízlése szerint „értékes” búcsúk, no és a gyerekek kedvenc vásárfiája — a vattacukor és a törökméz mind, mind kapható volt itt. Alig lehetett hozzáférni az MHSZ céllövöldéjéhez. Régi májusok hangulatát idézte így a Nagyret; a focizó gyerekek és a fűben a kellemes napsütést élvező családok jókedvét talán csak az irtalmatlan mennyiségű szemét rontotta el. (De ennek okozói a későbbi „szenvedő” alanyok voltak.)

Bár a fiatalok közkedvelt Ifjúsági Parkja csak öt óraor nyitott, mégis már háromkor hosszú sorok várhoztak — meglepő türelemmel és belenyugvással — a bebocsátásra. A parkban este „Tűzi-játék” címmel tartottak könnyűzenei koncertet. Sokak kedvencei: *Kibédy Ervin*, *Bárdy György*, *Aradszky László*, és *Fenyvesi Gabi* léptek fel a műsorban. Vasárnaponként a *Scampoló*-együttes, szombatonként pedig *Bergendők* játszanak. A Park vezetői — vagyis a budapesti fiatalok — továbbra is lehetőséget adnak az amatőr táncdalénekesek és együttesek be-

mutakozására. Idén minden csütörtökön találkozhatnak majd a fiatalokkal. A másik kedvelt szórakozóhelyen — a Hotel Ifjúságban — május elsején is a szokásos, nagy sikerű táncdélután várta a vendégeket; reméljük, a kerthelyiség megnyitásával az eddiginél kicsit több hely lesz a táncparketten.

Akik mégis strandoltak

A Halászbástya előtt hatalmas kocsikaraván parkírozott, feltűnően sok volt közöttük a külföldi rendszámú. A városnéző buszok egyikéből népes lengyel turistacsoport szállt ki: nyilván a szombati labdarúgó-mérkőzésre érkeztek. Más külföldi turisták inkább a Margitsziget dús lombú fáiban, és a FŐKERT által újjávarázsolt kis sziklakertben gyönyörködtek a rendszeresen közlekedő kis mikrobuszból. De a Szigetnek május elsején más látogatói is voltak: 160 bátor, edzett fürdőző „melegedett” a Palatinus medencéiben.

Budapest minden kerületében számos gyermek-, esztrád- és irodalmi műsor szórakoztatta a fővárosiakat. A kőbányai Villamosgép Művelődési Házban, és az újpesti Derkovics Gyula Ifjúsági Klubban például zenés, táncos, műsoros délutánokat rendeztek. A Népligetben is a hagyományos jó hangulat uralkodott az első májusi napon.

De nekünk legjobban a kispesti Úttörő Parkban rendezett majális tetszett, mivel itt felnőtt és gyerek egyaránt megtalálhatta a kedvére való szórakozást, falatozást. A tábor sporttelepén rendezték meg az *úttörő-olimpia villám tornáit*, itt nevelhettek a gyerekek a bohócparádé tréfáin is. A felnőtteket legjobban a zenés-műsoros *divatbemutató* vonzotta. Akik azonban ide nem tudtak bejutni, az ökörsütés kispesti technikáját tanulmányozták. Hét kukta kenegette — egy méltóságteljes, fehér süveges főszakács irányításával — a nyárson forgó, ízes falatokat. A park távolabbi részében a kerület üzemének, vállalatának dolgozói szórakoztak elkerített kis boxokban. A ringlispilező, hajóhintázó gyerekekkel a nap legnagyobb látványosságára, az esti tűzijátékra várakoztak.

A jól sikerült május elsejét Angyalföldön, Zuglóban, Rákospalotán és Keresztúron *utcabállal* fejezték be.

H. V. A.—B. K.

Új munkások „indulása”

A fiatal óriásról, huszonöt éves iparunkról beszélünk, és képzeletünkben Dunaújváros, Diósgyőr, Leninváros, Csepel roppant szerkezetei jelennek meg. Szinte halljuk a dörgő kórus különböző szolamú csoportjait, a frissen iparosított városok, községek százainak zengő üzeleit. Egész tájak jellege változott meg, új földrajzi, gazdasági fogalmakkal gazdagodva. *Szeged* környékét — amely földművelő tanyás parasztjairól, paprikájáról volt nevezetes — ma már *szénhidrogén-medencéje* miatt emlegetjük leginkább. *Debrecenről* legfeljebb az ősi mesterségek ügyes kézművesei jutottak eszünkbe, szücsök, gubások, szürszabók és szappanfőzők. Ma ez a város a *golyócsapágy- és műanyaggyártás egyik centruma*. Egerről — vára miatt — négyszáz évén át történelmi áhitattal beszélünk — a *Mátra-vidék* modern bástyáit immár nem baltából rakják, hanem hőerőművek acél-, beton-, alumíniumszerkezeteiből építik.

A ridegebb statisztikai adatok mindezt így foglalják össze: megkétszereződött országunk termelőeszköz-állománya, a gépek, a felszerelések, a szállítóeszközök, az ipari épületek száma. Mind emögött azonban nagy emberi erőfeszítések — kudarcokat leküzdő, sikereken buzduló akarások — izgalmas korszaka tárulkozik valamennyiünk elé. A szocialista ipar ugyanis nemcsak gépek, szerkezetek, retorták, energiarendszerek bonyolult szövvénye, hanem az *ember változásainak*, alakulásának, vagyis fejlődésének csodálatos tartománya is. Leginkább a falu, a régi mezőgazdaság neveltje, a konzervatív életmód iparba igyekvő embere változik a nap minden órájának sürgető termelési iramban, nemcsak nagyipari munkássá, hanem a szocialista nagyüzem öntudatos dolgozójává.

Az első percben mosolyra ingerlő, de mégis inkább megható, majd gondolkodásra készítő olyan történeteket olvasni, amelyek a gyárba kerülés első, bizonytalan, tétova lépéseiről tudósítanak; hogyan viselkednek az új emberek a nagyüzem fegyvermezt, szigorúan pontos világában; milyen groteszk helyzeteket teremtenek a kettősségek, az ellentmondások. A *Magyar Papír* című üzemi lapban a Kiskunhalason telepített papírgyárnak tanyáról bekerült friss munkakönyveseiről így beszél az üzem igazgatója: „Az első időkben feltűnt, hogy az üzemcsarnokok, a gyárudvarok tele vannak lézen-gő, nem oda tartozó emberekkel. Ha szólnak nekik, visszamentek a helyükre, de pár óra múlva megint kezdtek a „csavar-gás”-t. Végül is nem másról volt szó, mint arról: otthon a kertben, a földeken megszokták, hogy kötetlenül mozogjanak, akkor pihenjenek és akkor járklájának, amikor eszükbe jut. Előfordult olyan eset is, hogy az egyik asszony minden nap tizenkét óraor letette a munkát, hazament ebédet adni a férjének. Természetesen tartotta. El sem tudta képzelni, hogy életük korábbi rendjét valami megváltoztathatja.” — Megint mások, a

gyár udvarát látva, arra kérték az igazgatót, vehessék be az udvar földjét krumplival, ne heverjen az parlagon.

A szocialista ipar az emberi tulajdonságok, jellemek, szokások formáló-olvasztó kohója, iskolája a nagyüzemi rendnek, az emberi összetartozásnak, a demokrácia öntudatos művelésének. Az *átformálódás* a legtöbb esetben nem konfliktusmentes, nem fájdalom nélküli folyamat, mint ahogy minden nagy változás — a jó irányú is — megkavarja, megrázza a sodrába került embereket. Nagy türelem, megértés, odaadó emberi támogatás szükséges tehát a változás körül bábáskodó „öreg szakik” részéről, akik ilyenformán nemcsak gazdasági vezetők, műszaki „fejek”, hanem *nevelő pedagógusok, laikus pszichológusok*, néha még *szocialista „lelkipásztorok”* is, de mindenképpen érző és értő emberek. Jó szemmel, finom hallással kell figyelni az új kollektívák minden rezdülését, hiszen az iparba került falusi emberek jellemzője, hogy nem tárukoznak fel szívesen és önként, gondjaikat, bajaikat inkább egymás között vitatják, tárgyalják, és sokszor azt sem tudják, hogy *mi-lyen ügyben kihez* kell fordulniuk. Sokáig él még együtt a munkás-paraszt tudatforma, sokáig birkózik a régi az újjal. Türelmes megértés, még inkább fegyvermezt, következetes, de igazságos beavatkozás nélkül nem is győzhet teljes értékkel az új, a szocialista ideológia.

Könnyen előfordulhat — sajnálatos példák sokasága tanúsítja —, hogy a tapasztalatlan, kiforratlan, zabolátlanságra inkább hajló új munkások hosszabb vagy rövidebb időre, esetleg erkölcsi meghasonlással az üzem lógós, táppénzcsaló, züllött embereinek befolyása alá kerülnek. Az igazságtalan, antidemokratikus szemléletű, türelmetlen üzemvezető, vagy az ilyen brigádvezető is valósággal az új cimborákra, balekokra vadászók kezére játssza a tájékozatlan és az új környezet-től még határozatlan, friss munkásokat.

A szocialista üzem alkalmas arra, hogy öntudatos munkásembereket neveljen. A tiszafüredi új hajógyár életéből így ír le egy epizódot az üzemi újság, a *Hajó-Daru*: „*Koncz Péter*, aki a hegesztőket lángvágásra tanította, nem akarta véka alá rejteni véleményét. Szinte dicsekedve mesélte, hogy *Lőrinczel* szemben — akit nagyon tehetséges hegesztőnek tart — tíz korszó sört vesztett, mert a fiú olyan ügyesen vágott ki egy lyukat úgy, hogy a felesleges anyag magától kiesett. Ez csupán kis epizód, amelynek tulajdonképpen az öreg hegesztők előtt nincs jelentősége, de ott, Tiszafüreden, *eseménynek* számított.”

Minden perc és óra munkája pozitív hatású élmény lehet az üzemben. Az iparba került emberek új életének csodálatos eseménysorozata. Megmutatása, törvényeinek kutatása nem is újságikkal, hanem inkább költői *eposzba*, nagyívű életregénybe kívánkozik.

Soltész István

Gus Hall látogatása a szovjet hadihajókon

Péntek délután *Gus Hall*, az Amerikai Egyesült Államok Kommunista Pártjának főtitkára látogatást tett a Szovjetunió fekete-tengeri flottájának fővárosunkban tartózkodó folyami hajórajánál. A felesége társaságában levő Gus Hallt elkísérte *F. J. Tyitov*, a Szovjetunió magyarországi nagykövete is. A vendégek először megtekintették a hajóegység egyik pánélezott hadihajóját, megnézték a fedélzeti fegyvereket, majd *F. E. Pahalsuk* ellentengernagynak, a Szovjetunió hősének, a haditengerészeti egység parancsnokának meghívására látogatást tettek az egység törzshajójának fedélzetén.

F. E. Pahalsuk köszöntötte a parancsnoki hajón a vendégeket, s tolmácsolta a hajóegység egész személyi állományának üdvözlését. Kivételes alkalom — mondta F. E. Pahalsuk —, hogy ezúttal a nemzetközi kommunista mozgalom egyik kiemelkedő képviselőjét üdvözölhetjük hajóegységünkönél.

Gus Hall felidézte, hogy a közelmúltban, amikor a Lenin-centenárium ünnepségeken Moszkvában járt, több nyil-

vános gyűlésen szó volt arról: az *amerikai imperializmus egyre nagyobb veszélyt idéz föl azzal, hogy a vietnami háborút kiterjeszti Kambodzsára és Laoszra* is. Mint mondta, magának az amerikai népnek is fokoznia kell erőfeszítéseit a vezető amerikai imperialista körök háborús cselekményeinek megfékezésére, hogy a világ népei rátalálhassanak békés holnapjukra. Ebben a törekvésükben az amerikai emberek találkoznak a Szovjetunió, a szovjet emberek erőfeszítéseivel.

Búcsúzóul a szovjet haditengerészeti raj pa.ancsnoka ajándékokat nyújtott át a magas rangú amerikai vendégnek, Gus Hall a szovjet haditengerészeti egység hajónaplójába bejegyezte: *a szovjet tengerészek, a szovjet fegyveres erővel együtt forradalmi képviselői és védelmezői az egész világ békéjének*.

Miután Gus Hall katonai tiszteletadás közepette elhagyta a Szent István parknál állomásozó szovjet hajórajt, a budapesti lakosság képviselői tettek látogatást az egység pánélezott hadihajóin és törzshajóján.